

ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

Β' ΛΥΚΕΙΟΥ

Μ. ΤΕΤΑΡΤΗ 12 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2017

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΟΜΑΔΑ Α΄

Θέμα Α1

Δώστε σύντομα το περιεχόμενο των ορών:

- α) εκδοτικό δικαίωμα
- β) σκωρίες
- γ) Μεγάλη Ιδέα

Μονάδες 15

Θέμα Α2

Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις ως **Σωστές** ή **Λάθος**:

1. Τα σύνορα του νέου ελληνικού κράτους το 1830 αποτελούσε η γραμμή Αχελώου – Σερχειού.
2. Η εικόνα της Ελλάδας κατά τα πρώτα χρόνια μετά την ανεξαρτησία μαρτυρεί την εξάντληση του τόπου και των ανθρώπων.
3. Η μετακίνηση ανθρώπων από την ύπαιθρο στα αστικά κέντρα τα πρώτα χρόνια μετά την επανάσταση στόχευε αποκλειστικά σε εγκατάσταση στον αστικό χώρο.
4. Προς το τέλος του 19^{ου} αιώνα και στις αρχές του 20^{ου} άνοιξαν οι δρόμοι για την μετανάστευση προς την Αμερική.
5. Πολλές δεκαετίες μετά την ανεξαρτησία της Ελλάδας είχε πλεονάζον ειδικευμένο ή έστω φθινό εργατικό δυναμικό.
6. Έξω από τα σύνορα του ελληνικού κράτους υπήρχαν ισχυρά κέντρα ελληνισμού, πνευματικά, οικονομικά, παραγωγικά.
7. Το 1851 η συνολική αξία των εισαγωγών και εξαγωγών της χώρας ήταν περίπου 36 εκατ. χρυσές δραχμές.
8. Ένας από τους λόγους που ευνοήθηκε η ναυτιλιακή εμπορική δραστηριότητα κατά τη διάρκεια του 18^{ου} αιώνα ήταν η υπογραφή της Συνθήκης του Κιουτσούκ – Καϊναρτζή το 1774, μεταξύ Ρωσίας και Γαλλίας.
9. Η πιο γνωστή μεταλλευτική δραστηριότητα μετά το 1860 υπήρξε το Λαύριο.

10. Η Εθνική Τράπεζα ιδρύθηκε το 1846.

Μονάδες 10

Θέμα Β1

Ποιοι παράγοντες καθιστούν δύσκολη τη διανομή των εθνικών γαιών κατά τον 19^ο αιώνα;

Μονάδες 13

Θέμα Β2

α) Γιατί αρχικά οι δραστηριότητες εκμετάλλευσης του υπεδάφους ήταν περιορισμένες και ποιες ήταν οι αιτίες της ραγδαίας εξέλιξης του κλάδου μετά τα μέσα του 19^{ου} αιώνα.

β) Σε ποιες ενέργειες προέβη το ελληνικό κράτος και η ιδιωτική πρωτοβουλία για την ανάπτυξη της ελληνικής ατμοπλοΐας μετά τα μέσα του 19^{ου} αιώνα.

Μονάδες 12

ΟΜΑΔΑ Β΄

Θέμα Γ1

Βασιζόμενοι στις ιστορικές σας γνώσεις κι αντλώντας στοιχεία από τα παραθέματα που ακολουθούν να αναφερθείτε:

α) στις ελληνικές εξαγωγές κατά τη διάρκεια του 19^{ου} αιώνα και ως τις αρχές του 20^{ου} αιώνα. (μον. 12)

β) στις ελληνικές εισαγωγές κατά τη διάρκεια του 19^{ου} αιώνα και ως τις αρχές του 20^{ου} αιώνα και στις χώρες με τις οποίες είχε εμπορικούς δεσμούς η Ελλάδα. (μον. 13)

Μονάδες 25

Πηγή 1

Από τα άλλα γεωργικά προϊόντα, τα δημητριακά, παρόλο που η παραγωγή τους ιδίως των σιτηρών συνεχώς αυξανόταν, δεν κάλυπταν παρά μέρος μόνο της εσωτερικής καταναλώσεως. Έτσι μεγάλες ποσότητες εισάγονταν από το εξωτερικό και κυρίως από τη Ρωσία και την Τουρκία.

Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, Εκδοτική Αθηνών – Παραπολιτικά Εκδόσεις 2015, Τόμος 30^{ος}, σελ. 183

Πηγή 2

Αν και η παραγωγή των δημητριακών καρπών εν διαστήματι δεκαπενταετίας ηυξήθη σχεδόν κατά 60% ανελθούσα από 2.287.645 στρ. εις 3.448.937 εν μόνη τη Ελλάδι,

ουχ ήττον η κατανάλωσις του τόπου υπερβαίνει κατά πολύν την παραγωγήν αυτού, διό και η εισαγωγή των δημητριακών καρπών ανέρχεται κατά το αυτό έτος εις 3.773.485 κιλά αξίας δρ. 28.851.259, μετά των 964.280 οκ. αλεύρων. Είναι αληθές ότι υπάρχει και εξαγωγή εις το είδος τούτο, αλλ' είναι αναξία λόγου [...].

Αθανασίου Βερναδάκη, Περί του εν Ελλάδι εμπορίου, εν Αθήναις 1885, σελ. 15

Πηγή 3

Μένοντας στην ποσοτική επεξεργασία, πρέπει να σημειώσω προκαταρκτικά ότι στη διαχρονική εξέλιξη των εξαγωγών της σταφίδας από την Ελλάδα απεικονίζεται η πορεία της ζήτησης της κορινθιακής, όπως διαμορφωνόταν στη διεθνή αγορά γενικά [...] Συμπερασματικά λοιπόν η εξέλιξη της ζήτησης από το 1851 μέχρι το 1893, δηλαδή για σαράντα τρία χρόνια, ήταν συνεχώς ανοδική, ενώ από το 1865 κινείται με ιδιαίτερα έντονη επιτάχυνση, φαινόμενο με αξιοσημείωτη διάρκεια και ένταση[...].

Πέτρον Πιζάνια, Οικονομική ιστορία της ελληνικής σταφίδας, 1851-1912, Παραγωγή, Διεθνής αγορά, Διαμόρφωση τιμών, κρίση, Ίδρυμα Έρευνας και Παιδείας της Εμπορικής Τράπεζας της Ελλάδος, Αθήνα 1988, σελ. 52, 55-56

Θέμα Δ1

Διαβάστε προσεκτικά τη παρακάτω πηγή και σε συνδυασμό με τις ιστορικές σας γνώσεις να εξηγήσετε τους λόγους που καθιστούσαν αναγκαία τη δημιουργία κεντρικής τράπεζας στην Ελλάδα και να αναφερθείτε στην κατάσταση στην οποία βρισκόταν το πιστωτικό σύστημα της χώρας τα πρώτα χρόνια της Ανεξαρτησίας.

Μονάδες 25

Πηγή

Τέλος, να αναφερθούμε σε έναν τρίτο μηχανισμό απορρόφησης μέρους του αγροτικού πλεονάσματος: πρόκειται για την τοκογλυφία που λυμαίνονταν την ύπαιθρο. Όπως σημειώνει ο Πολύζος, η τοκογλυφία κυριαρχούσε παντού με την ανοχή των κυβερνήσεων και τη συνδρομή των δικαστηρίων που δεν έβαζαν όριο στον τόκο. Πραγματικά, η νομοθεσία με βάση το ρωμαϊκό – βυζαντινό δίκαιο δεχόταν απεριόριστο τόκο και δεν αναγνώριζε το εθιμικό δίκαιο που τον είχε περιορίσει στο 13% [...] Οι τοκογλύφοι που αποτελούσαν ένα ακόμα συστατικό στρώμα της ελληνικής αστικής τάξης, στο πρώτο μισό του 19^{ου} αιώνα, υφαρπάζοντας το μερίδιό τους από το πλεόνασμα της αγροτικής παραγωγής και ωθώντας την σε εμπορικοποίηση, συχνά δεν ήταν άλλοι από τους τοπικούς άρχοντες, τους εμπόρους, ακόμα και τους πλούσιους χωρικούς. Οι φόροι, τα εμπορικά κυκλώματα και η τοκογλυφία αποτελούν έτσι τις κύριες μορφές που συμπορεύονται με την

αυξανόμενη ενσωμάτωση των ανεξάρτητων μικροκαλλιεργητών στο εκχρηματισμένο εμπορικό σύστημα [...].

Κωνσταντίνος Τσουκαλάς, Εξάρτηση και αναπαραγωγή, σελ. 93

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζόμενους)

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). Τα θέματα **να μην τα αντιγράψετε** στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Καμιά άλλη σημείωση δεν επιτρέπεται να γράψετε.**
Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα, τα οποία και θα καταστραφούν μετά το πέρας της εξέτασης
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα.
4. Διάρκεια εξέτασης: Τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
5. Να γράψετε τις απαντήσεις σας **μόνο** με μπλε ή **μόνο** με μαύρο στυλό.
6. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: Μια (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ